

Leto IX.
Št. 11
9. 6. 1965

Emajlir

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE EMAJLIRANE POSODE

K sprejemu pravilnika o organizaciji podjetja

OB SPREJEMU ORGANIZACIJSKEGA PRAVILNIKA SE MORAMO ZAVEDATI, DA JE TO NAŠ PRVI TAK PRAVILNIK IN DA IMA ŠE MARSIKATERE POMANJKLJIVOSTI. ZATO BO TREBA TA PRAVILNIK ŠE DALJE DOPOLNJEVATI IN NEGOVATI. SAMA PRAKSA, PREDVSEM PA ŠE RAZVOJ PODJETJA IN NJEGOVEGA SAMOUPRAVLJANJA BOSTA PRINESLA SPREMEMBE, KI JIH BOMO MORALI UPOŠTEVATI IN UVELJAVITI. POSAMEZNE SESTAVNE ENOTE PREVZAMEJO PO TEM PRAVILNIKU PO NAČELU DECENTRALIZACIJE USTREZNE NALOGE IN FUNKCIJE IN S TEM USTREZNI DEL DOLŽNOSTI (KI SO OBENEM TUDI PRAVICE), PREDVSEM PA USTREZNO PRISTOJNOST IN ODGOVORNOST ZA OPRAVLJANJE DELA.

Sprejemanje pravilnika je prineslo tudi določene spremembe in odstopanja od prvotnega osnutka, ki ga je izdelala komisija. S tem so se spremenili tudi nekateri notranji odnosi. Ali so te spremembe pozitivne, bo pokazala prihodnost. Vsekakor delo s tem še ni končano, kajti pravilnik je le okvirni za celotno podjetje, izdelati in sprejeti pa je treba še pravilnike za vsako posamezno delovno enoto.

Organizacijski pravilnik ureja medsebojne odnose in določa delo delovnih enot (kdo — kaj), organizacija pa s tem še ni dokončana. Organizacija podjetja je zaključena šele s pravilniki o poslovanju, ki urejajo način dela (kako, kje, kdaj). Pred nami je torej še obsežna naloga, ki jo bo treba čimprej rešiti.

Pravilniki o organizaciji in poslovanju podjetja nikakor ne smejo biti sami sebi namen. Smiselni so šele takrat, ako ustreza razporeditev delovnih enot in njihovega dela tudi cilju podjetja in družbe, tj. dobremu gospodarjenju. Organizacijski pravilnik je le tedaj dober, ako ima za osnovo zdrava načela go-

spodarjenja in nudi možnost za tehnično enostaven, enoten in pravilen obračun dela in uspeha delovnih enot.

Pri sprejemanju pravilnika so prišli nujno do izraza različni interesi in pogledi. Pri tem je bilo očitno, da je bilo posvečeno veliko premalo pozornosti vprašanju odgovornosti delovnih enot, predvsem vodilnih (in s tem osebni odgovornosti vodilnih uslužbencev), pa tudi ostalih enot. Zato navajam v tem sestavku še načelna določila, ki so skupna vsem vodilnim oziroma glavnim delovnim enotam podjetja in ki jih bo treba upoštevati pri prvi dopolnitvi sedanjega pravilnika (ustrezni predlog je bil dan, vendar ni bil upoštevan).

Skupna določila za delovne enote:

FUNKCIJE glavnih enot so:

— strokovno — vsklajevanje, združevanje in razvijanje dela sestavnih enot za uresničitev ciljev podjetja, tj. strokovno, operativno, gospodarsko in personalno vodenje;

Volitve v delavske svete EE in obratne delavske svete

Centralni delavski svet je na 2. rednem zasedanju dne 28. maja 1965 sprejel sklep o razpisu volitev v DS EE in ODS. Ta sklep je bil sprejet v skladu z določili statuta podjetja, po katerem se je dosedanja organizacija organov upravljanja v podjetju precej spremenila. Po tej spremembi imamo devet obratnih delavskih svetov in osem delavskih svetov ekonomskih enot.

Z novo organizacijo organov upravljanja, ki jo je treba izvesti po našem statutu, se bo samoupravljanje še bolj okrepilo. Po tej organizaciji bodo morali priti še bolj kot doslej do izraza naši zbori proizvajalcev, kar pomeni utrditev dosedanje decentralizacije in korak naprej pri neposrednem odločanju proizvajalcev v zadevah, za katere so zbori proizvajalcev po našem statutu pristojni.

Obratni delavski sveti in delavski sveti ekonomskih enot niso tako številni kot so bili prejšnji. Dosedanja praksa je pokazala, da ni tako važno, koliko članov šteje posamezni delavski

svet delovne enote, temveč je važno, kakšni člani ta delavski svet sestavljajo.

Zaradi tega bo potrebno, da člani kolektiva skrbno izberejo dobre ter gospodarsko in politično dobro razgledane tovariše za kandidate organov upravljanja v delovnih enotah.

Ze sedaj je zelo važno evidentiranje teh kandidatov, ki se mora čim prej zaključiti, saj bodo zbori delovnih ljudi že 15. junija 1965, na katerih bodo kandidati dokončno sprejeti.

Pri evidentiranju kandidatov za organe upravljanja v delovnih enotah, morajo biti zlasti aktivne naše množične organizacije tj. sindikat, organizacija ZK, organizacija ZMS in aktiv ZB NOV.

Dan volitev, 26. junij 1965, je za razvoj upravljanja značilen in važen političen dogodek, kajti volitve niso samo formalnost, ki jo je treba opraviti, temveč so rezultat našega napredka na vseh področjih naše socialistične skupnosti.

Na 1. rednem zasedanju CDS je vodil sejo najstarejši član Franc Štor, do izvolitve predsednika CDS Vilija Končana. Na tej seji je bil izvoljen nov UO

— postavljanje ciljev delovanja enote skladno z interesi in nalogo celotnega podjetja;

— organizacija in nadzor dela enote;

— vsebinsko razvijanje dela in skrb za razvoj enote (delovno in personalno);

— skrb za informiranje nadrejenih in podrejenih enot;

— strokovno razvijanje in usposabljanje sodelavcev.

Dolžnosti, ki jih enota prevzame s svojo nalogo so:

— predlagati načela in program razvoja in dela ter potrjevati program dela sestavnih enot;

— izvajati program dela in nadzirati izvajanje programa;

— skrbeti za razvoj sestavnih enot;

— izvajati naloge nadrejenega vodstva in sodelovati z njim;

— dajati naloge sestavnim enotam, voditi delo in nadzirati izvrševanje;

— skrbeti za točnost in pravilnost poslovanja, nadzirati izvajanje dela sestavnih enot kvalitativno in na rok ter odpravljati pomanjkljivosti;

— izdajati smernice, navodila in predpise za delo;

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Volitve v delavske svete EE in obratne DS

— voditi poslovanje v skladu s pozitivnimi veljavnimi predpisi; podjetja in družbe ter nadzirati njih izvajanje;

— organizirati poslovanje sestavnih enot strokovno in operativno;

— vsklajevati delo znotraj sestavnih enot in z drugimi enotami v podjetju;

— sodelovati pri izdelavi internih predpisov;

— proučevati rezultate dela enot in povzemati iz teh sklepe in ukrepe za nadaljnje delo;

— poročati o delu nadrejenemu vodstvu in samoupravnim organom, sestavnim enotam in kolektivu;

— prisostvovati na delovnih sestankih nadrejenega vodstva in sodelovati pri upravljanju;

— prisostvovati in poročati na sestankih, na katerih se obravnavajo vprašanja poslovanja enote, katero zastopa;

— preverjati odločitve in sklepe sestavnih enot oziroma njihovih vodij;

— poslovati po načelu dobrega gospodarja in upravljalca ter skrbeti za racionalno in ekonomično poslovanje;

— voditi gospodarsko poslovanje enote na osnovi obračuna enote, kontrole stroškov in rezultatov dela;

— skrbeti za delitev dohodka na podlagi rezultatov dela;

— pripraviti plan stroškov in količine dela, analizirati stroške in količino opravljenega dela ter ukrepati na podlagi rezultatov;

— smotrno uporabljati sredstva in varčevati;

— racionalizirati delo;

— skrbeti za samostojno, vestno in strokovno opravljanje nalog v sestavnih enotah;

— osigurati prostor in sredstva za delo;

— skrbeti za strokovno izobrazbo in izpopolnjevanje kadra;

— nadzirati slabo poslovanje, nepravilne odnose do dela in do sodelavcev;

— skrbeti za disciplino in preganjati prekrške z uvedbo disciplinskih postopkov in z drugimi uzakonjenimi ukrepi;

— skrbeti za pravilno zasedbo delovnih mest in sodelovati pri analitični oceni;

— skrbeti za razvoj službe;

— uvajati metode in pripomočke za delo.

PRISTOJNOST

Vrsta pristojnosti

Pristojnost izhaja iz položaja enote in iz pravic ter odgovornosti, ki jih določata položaj in naloga enote.

Področje pristojnosti

Poleg pristojnosti, ki jih določajo funkcije enote, obsega področje pristojnosti:

— voditi personalno politiko službe, ukrepati ustrezno rezultatom dela oziroma dajati ustrezne predloge samoupravnim organom;

— predlagati interne predpise in pripravljati navodila za delo

— pri delitvi osebnih dohodkov skrbeti za stimulacijo dela na podlagi rezultatov dela in poslovanja;

— klicati sodelavce na odgovornost pri nestrokovnem in nediscipliniranem delu.

Uveljavljanje pristojnosti

Pristojnost uveljavlja z vso operativno in funkcionalno avtoriteto v skladu z notranjimi predpisi in pooblastili na podlagi postavljene naloge, dalje na osnovi ustrezne organizacije dela in s predpisano dokumentacijo dela.

Odgovornost drugih enot

Odgovornost drugih enot izhaja iz podrejenosti sestavnih enot oziroma ako so to druge službe, iz funkcionalnih odnosov do te službe in njene naloge. Slednje so odgovorne v okviru sodelovanja in navodil za delo.

ODGOVORNOST

Enote odgovarjajo za:

— izpolnjevanje svoje naloge in nalog svojih sestavnih enot;

— točnost, pravilnost in strokovnost dela in poslovanja;

— zdravstveno in tehnično varnost svojih sodelavcev;

— uporabo veljavnih pozitivnih predpisov;

— razvoj sestavnih enot in kadra, strokovno in operativno;

— vsklajevanje dela z drugimi enotami in dobre odnose z njimi;

— pravilno gospodarjenje enote in stimulacijo njenih sodelavcev;

— pravočasno in pravilno obveščanje vodilnih in samoupravnih organov o delu enot;

— čuvanje poslovne tajnosti.

Obseg odgovornosti

Odgovornost enote je predvsem materialna in se odraža v delitvi osebnih dohodkov na enoto ter v posebnih stimulacijah oziroma sankcijah z ozirom na posebne odgovornosti enote.

Posamezni sodelavci enote so v okviru svoje naloge odgovorni še disciplinsko in moralno.

Obseg odgovornosti se ugotavlja z ozirom na posledice neodgovornega poslovanja in gospodarjenja enote, po nastali dejanski materialni škodi oziroma na ugledu podjetja in po tem, ali je imela enota pri tem neposredno ali posredno možnost ukrepanja.

Pri neodgovornem poslovanju uvede vodstvo podjetja disciplinski oziroma sproži kazenski postopek.

Toliko za diskusijo. Manjkajo tudi še določila o sestavi vodstev tj. vodilnih enot in njihovem delu, predvsem pa bo treba v poslovniku določiti načela delovanja vodilnih enot, ki bodo ustrezala današnji stopnji razvoja samoupravljanja, tj. na eni strani strogo definirati, kaj je vodenje in kaj upravljanje, na drugi strani pa najti stične točke in povezanost med enim in drugim. Hochmüller Bogdan

OD PRAVILNE 'DIAGNOZE' JE ODVISEN USPEH MOJEGA DELA

Tako je dejal Franc Ažman, strojni ključavničar, ko sem se pomenkoval z njim o njegovem delu v izdelovalnici jeklenih kotlov, kjer skrbi za nemoteno obratovanje hidravličnih stiskalnic.

rabna. »Bilo je kmalu po vojni, ko smo se še vsi več ali manj učili in še nisem bil pri tem delu,« se je živo spominjal takratnih dni.

Iz pogovora pa sem kasneje uvidel, da je danes — po

mi je včasih pripetilo, da sem napako iskal na napačni strani, ker mi moj bolnik (stiskalnica) pač ne pove, kje ga boli,« je skušal hudomušno primerjati svoje delo z zdravniškim. Saj res, diagnozo rabita oba, sem ugotavljal sam pri sebi. »Tudi nevarno je včasih, pa bežal sem že tudi, ko nam je razgnalo tistile element,« pri tem mi je pokazal popravljeni del naprave. »Saj ste vendar gasilec,« sem ga opomnil na njegovega konjička. Potrdil mi je, in zagotovil, da je še kar urnih nog kljub letom.

Na vprašanje o letošnjem dopustu mi je povedal, da v naših počitniških domovih še ni letoval, in tudi letos nima namena.

Pogovor naju je zanesel še na nagajevanje, kjer me je seznanil z njegovo nerešeno vlogo.

Za pomenek sva imela malo časa, kljub soboti, zato sem pohitel: o našem Emajlircu je povedal, da je včasih bolj, drugič manj zanimiv. »Berem ga pa vedno rad,« je poudaril, »ker v njem najdem vedno mnogo zanimivega branjca.«

Tako je torej z našim »Ažmanom pri prešah,« in njegovim delom. Videl sem, da ima vedno dovolj dela, posebno še takrat, kadar stiskalnica miruje.

I-Go

Franc Ažman pri delu

Najprej je stekel pogovor o njegovem delu. Pokazal je na pravkar razstavljeno manjšo stiskalnico in omenil, da jo je on tudi montiral in preurejal, ker je bila že takrat rabljena in za naše razmere neupo-

sedmih letih odkar je tu, že kar krepko »doma« pri teh napravah. Razkazal mi je tudi temelje in kanale, ki so prepleteni s cevmi različnih debelin in vodijo k stiskalnicam. »Posebno v začetku se

Novi zakon o delovnih razmerjih

Med obilico novih zakonov v začetku letošnjega leta smo sprejeli tudi nov temeljni zakon o delovnih razmerjih, ki je stopil v veljavo 7. aprila t.l. S tem zakonom je bil ukinjen do sedaj veljavni zakon o delovnih razmerjih ter so izgubili veljavo tudi vsi interni predpisi tj. pravilniki o delovnih razmerjih v podjetjih. Delovna razmerja se z novim zakonom na novo urejajo ter bodo morali s temi novimi predpisi in načeli najkasneje v enem letu vskladiti tudi naše interne predpise.

OSNOVNA NAČELA V NOVM ZAKONU

Delovna razmerja se ustanavljajo na podlagi načel samoupravljanja ter se vse pravice in dolžnosti presojajo iz tega vidika, sodelavca v delovni skupnosti. S tem, da ima vsak član delovne skupnosti enake pravice glede izvajanja samoupravljanja, ki mu nastanejo z vstopom v delovno organizacijo, ima pa tudi s tem dolžnosti napram delovni skupnosti. Članske dolžnosti napram delovni skupnosti, delovne obveznosti, odgovornost napram delovni skupnosti imajo v novem zakonu poseben poudarek, kar vse je posledica izvajanja načel delavskega samoupravljanja. V dosedanjih zakonskih določilih je v večji meri bila podana zaščita delavca, poudarek na njegovih pravicah, manj pa na odgovornosti napram delovni organizaciji.

Načelo prostovoljnosti sklepanja delovnega razmerja in prekinjanja delovnega razmerja, odnosno vstopa ali izstopa iz delovne organizacije je z novim zakonom neokrnjeno. Ta, po ustavi zajamčena pravica delovnih ljudi, je povsem zajamčena ter so dolžne delovne organizacije izvajanje te pravice jih zaščititi s svojimi internimi predpisi in postopki.

Izhajajoč iz osnovnega načela, da delovni kolektivi upravljajo z delovnimi organizacijami, se prepušča delovnim kolektivom ali delovnim skupinam, kot jih imenuje zakon, v najširšem obsegu samostojno urejanje pravic in dolžnosti delavcev, članov delovne skupnosti, da ti s svojimi notranjimi predpisi, pravilniki in statutom uredijo za svoje območje delovna razmerja. Zaradi tega je novi zakon le temeljni zakon, ki ureja, odnosno določa osnovna načela in okvire, v katerih naj nato delovne skupnosti urejajo delovna razmerja.

RAZLIKE ODNOSNO ZNAČILNOSTI IN NOVOSTI V NOVM ZAKONU

Sklepanje delovnih razmerij ali vstopanje v delovno skupnost se opravlja po organih, kakor si jih določi delovna skupina s svojimi predpisi. Vsako prosto delovno mesto mora biti dostopno vsakemu delavcu, če izpolnjuje pogoje, ter se mora vsako

prosto delovno mesto objaviti. Praviloma naj bi se tedaj vsa delovna mesta zasedla z javnim razpisom, vendar zakon določa, da se morajo obvezno zasedati le vodilna delovna mesta z javnim razpisom, glede ostalih pa delovna organizacija določi način zasedbe. Na vsak način bo treba imeti izveden točno določen postopek za zasedbo delovnih mest.

Pri vodilnih delovnih mestih je z zakonom odrejena obvezna »rotacija«. Ta delovna mesta se morajo obvezno vsake štiri leta razpisati in ponovno zasedati.

Delovna razmerja se sklepajo praviloma za nedoločen čas ter ni več ločitev v razne vrste delovnih razmerij. Izjemoma se lahko sklepajo delovna razmerja za točno določen čas le za sezonska in druga kratkotrajna dela, za katera ne pride v poštev ustanovitev delovnega mesta, kar mora biti urejeno s pravilnikom. Pač pa je dopustno delovno razmerje na poskušnjo. Rok za trajanje tega delovnega razmerja ni določen ter ga mora vsaka delovna organizacija določiti v svojem pravilniku.

Ob nastopu dela in med trajanjem delovnega razmerja, mora delovna organizacija razporejati delavce na delovna mesta, ki ustrezajo njegovim delovnim sposobnostim ter mu mora nuditi tudi vse možnosti za priučevanje, strokovno usposabljanje. Na drugi strani je pa delavec, kar doslej ni bilo izrecno v zakonu določeno, dolžan strokovno se usposabljal za delo na delovnem mestu, razvijati svoje delovne, upravljalske in psihofizične zmožnosti ter uporabljati vsa sredstva, ki mu jih za to daje delovna organizacija na razpolago. Posledica neupoštevanja tega je lahko to, da delovna organizacija ugotavlja delovno sposobnost delavca na delovnem mestu, in če ta ne zadovoljuje zahtevam delovnega mesta, lahko preneha delovno razmerje proti njegovi volji, v kolikor se ne najde drugo delovno delovno mesto v podjetju, ki ustreza njegovim sposobnostim.

Delovna organizacija ima polne dolžnosti glede izvedbe polne varnosti pri delu ter lahko delavca zaposli na določenih delovnih mestih le, če so izvedeni vsi varnostni ukrepi. Delavec pa je po tem zakonu izrecno upravičen, da odkloni delo, če ni zagotovljena predpisana varnost

in če bi mu sicer grozila neposredna življenjska nevarnost. Sicer pa odklonitev odrejenega dela ni dopustna.

Mladina izpod 18 let, žene, matere in invalidi imajo tudi po tem zakonu posebno zaščito kot doslej, celo v večji meri, zlasti žene nosečnice in matere.

Odmor med delom, dnevni in tedenski počitek ni spremenjen. Letni dopust traja najmanj štirinajst dni in največ trideset delovnih dni, izjemoma pri posebnih delih lahko tudi 60 dni. Za naše podjetje takšen podaljšani dopust ne pride v poštev, ker ni takšnih del, za katera se predvideva ta podaljšani dopust. Z zakonom je določen samo okvir, v katerem lahko podjetja odredijo dopuste. Dočim smo imeli doslej v zakonu določeno, da se letni dopust odmerja po delovnem stažu (do 5 let — 14 delovnih dni, od 5 do 15 let 18 dni itd.), je sedaj prepuščeno delovnim organizacijam, da v svojih pravilnikih določijo merila za določanje letnih dopustov. Zakon postavlja načelo, da je letni dopust predvsem odvisen od delovnih pogojev (teža dela, telesna in duševna napetost itd.), v drugi vrsti pa se lahko upošteva tudi delovni staž, socialne in družinske razmere, delovni uspehi delavca pri delu in slično.

Pojma delovne discipline v dosedanjem smislu novi zakon ne pozna, marveč ima določila glede »odgovornosti delavca delovni skupnosti«, pod čemer razumemo odgovornost za izpolnjevanje delovnih nalog (disciplina) in odgovornost za prizadejano škodo. Tudi za ureditev teh vprašanj, izvajanje odgovornosti in kaznovanje kršitev je prepu-

ščeno delovnim organizacijam, da same določijo s svojimi pravilniki postopek, organe in vse ostalo za preganjanje in kaznovanje kršilcev. Zakon določa le kazni, ki se lahko izrekajo odsej in sicer so te kazni: opomin, javni opomin, zadnji opomin ter izključitev iz delovne organizacije oziroma skupnosti. To izključitev, ki jo bo npr. izrekla komisija, mora potrditi delavski svet podjetja ali enote, kakor bo pač določeno s statutom. Zoper izključitev je podana možnost pritožbe na redno sodišče.

S tem v zvezi je treba omeniti, da novi zakon posebno poudarja odškodninsko odgovornost za povrnitev škode tj. materialne škode, ki jo povzroči delavec namensko ali iz nepazljivosti v zvezi z delom v delovni organizaciji. Namen tega določila je, da bodo morale delovne organizacije odslej v večji meri in ostreje pristopiti k izterjavi povzročenih škod, kot pa se je dosedaj izvajalo odnosno praktično ni izvajalo.

Prenehanje delovnega razmerja po dosedanjih zakonskih določilih je bilo točno urejeno ter smo poznali odpovedi, sporazumno prenehanje, prenehanje na podlagi samovoljne zaposlitve, prenehanje po sili zakona idr. Novi zakon pozna dve vrsti prenehanja delovnega razmerja in to po volji delavca in proti volji delavca. V prvem primeru ima vsak delavec pravico brez obrazložitve ob vsakem času prenehati z delom v delovni organizaciji, vendar le pod pogojem, da obvesti delovno organizacijo predhodno o tem, in da ostane še na delu toliko časa, kot je določeno v statutu. Ta rok mora biti najmanj en mesec in največ šest mesecev. V drugem primeru, »proti volji«, lahko preneha delovno razmerje le, kadar se odpravi delovno mesto ali

(Nadaljevanje na 7. strani)

NATEČAJ

za najboljšo kolekcijo in najboljši posnetek za začetniške fotografije

1. Sodelujejo lahko vsi člani društva LT »Emajl« kakor tudi vsi amaterji, ki so dokončali foto »A« tečaj.

2. Vsak avtor je obvezen predložiti 4 posnetke z naslednjo temo:

- Pokrajina;
- Sport;
- Delo;
- Prosta tema.

3. Format fotografij je obvezen 9x14 cm.

4. Rok dostave slik je 29. november 1965, in sicer v Fotoklubu Emajl.

5. Ocenjuje se najboljša kolekcija vseh tem in najboljši posamezni posnetek.

6. Natečaj je anonimen. Vsak avtor napiše na hrbtni strani slike naslov (temo) in geslo, ki naj bo sestavljeno iz ene besede in treh števk (npr. zabava 965). Poleg naslova slike naj avtor navede tudi format negativ.

V zaprto kuverto priloži vsak avtor svoj točen naslov, ime, priimek in geslo. Na zunanji strani kuverte pa geslo.

7. Nagrade so naslednje:

Kolekcija najboljših slik:	
1. nagrada — fotomaterial v vrednosti	15.000 din
2. nagrada — fotomaterial v vrednosti	10.000 din
3. nagrada — fotomaterial v vrednosti	5.000 din

Za posamezne fotografije:	
1. nagrada	3.000 din
2. nagrada	2.000 din
3. nagrada	1.000 din

LETOVALI BOMO NA JADRANU

Mnogi člani kolektiva tovarne, bodo tudi letos izkoristili pretežni del svojega dopusta ob morju; veliko od njih bo šlo tjakaj, poslanih po družbenih organizacijah z namenom, da si zrahljano zdravstveno stanje v ugodni obmorski klimi znova okrepijo. Novost v letošnjem letovanju kolektiva v Crikvenici je lašna kolonija za šolske otroke. Počitniški objekti naše tovarne bodo torej letos zelo živahni. Prav je, da spregovorimo o značaju obmorskega letovanja tudi iz zdravstvenega vidika.

Se zmerom namreč živi prepričanje, da je ob morju najkoristnejše letovati v najbolj vročih mesecih (Julij, avgust), prepričanje, da je vročina tisti činitelj, ki je za okrepitev ob morju najpomembnejši. Vendar pa temu ni tako. Le telesno povsem zdravi in krepki ljudje bodo — ob pametnem in previdnem izpostavljanju soncu — lahko brez škode prenesli vroče poletne dni. Vemo tudi, da je za posamezna bolezenska stanja bivanje na morju celo škodljivo. Za zrahljano, zdravstveno ogroženo telesno stanje s prenapetimi živčnimi sistemom vroči obmorski dnevi vsekakor niso ugodni in koristni. Zatrđno vemo, da zdravilni činitelj morja ni vročina, marveč povsem specifične lastnosti obmorske klime, ki se pač z menjanjem vročine ne spreminijo. Zato naša specialna zdravilišča ob morju sprejemajo bolnike skozi vse leto in pri zdravljenju koristijo v bistvu nespremenjene lastnosti obmorske klime v vseh letnih časih.

Vendar to so zdravilišča. Mi gremo pa letovat in ne na okrevanje. Če je naša telesna kondi-

cija dovolj močna in zdravstveno nismo ogroženi, potem brez škode izberemo vroče dni, če pa gremo na okrevanje, ker smo telesno izčrpani, neoporni, ker nam je spriči težkih delovnih pogojev zdravstveno stanje ogroženo, potem se **zanesljivo izognimo najbolj vročim poletnim dnem** ob morju in izberimo čas za naše bivanje ob morju v juniju ali konec avgusta ali septembra. V tem času je obmorska klima najprijetnejša in njen blagodejni vpliv na počitka in okrepitev potreben človekov organizem najbolj učinkovit. Urejeno počitniško okolje, izredno blage klimatske razmere, obmorsko zelenje, zmerno sončenje in seveda morske kopeli, vse to bogato in učinkovito deluje na naš celotni organizem, ga fizično krepi in živčno umirja. Če pa je naše telo izpostavljeno prehudi vročini, doživlja v uravnavanju raznih biokemičnih procesov organizma težko krizo, ki je za zdravstveno šibkega človeka lahko škodljiva, če ne celo usodna. Bodimo torej previdni! Pametno presodimo svoje fizične sposobnosti in ne pretiravajmo.

Ne iščimo na morju opečenosti telesa, marveč okrepitev! Ničesar nimaš od dopusta, če moraš že po nekaj dneh zaradi prehudega izpostavljanja soncu v posteljo. **Več škode kot koristi.**

Ker pač želimo in pričakujemo od morja okrepitev zdravja, bomo ravnali tako, kakor to v tem kratkem sestavku poudarjamo.

Za vse pa naj veljajo naslednja splošna načela za bivanje ob morju:

1. Pred odhodom na letovanje daj obvezno potrditi zdravstvene knjižice in jih vzemi s seboj.

2. Če slabo prenašaš vožnjo z avtobusom, zahtevaj v lekarni ustrezne tablete (Navisan, Aerosan, Movibon).

3. Pretirano sončenje škoduje koži in jo naguba, lahko pa tudi privede do težkih opeklin. Prični z največ 15 minut sončenja in se zavedaj, da škoduje sonce tudi če si v vodi. Čas sončenja postopno podaljšuj, kožo pa si vendo natri za masno kremo ali oljem in zaščiti s primernim pokrivalom.

4. Bolj kakor poležavanje na soncu je koristno zmerno gibanje in hoja, oziroma zračne kopeli. Starejši ljudje, bolniki s tuberkulozo in visokim pritiskom ter letovalci s pogostim glavobolom, ali če so utrpeli pretres možganov, naj se zadržujejo samo v senci in ne uživajo alkoholnih pijač.

5. Ne bodi predolgo v vodi in ne plavaj predaleč od obale! Pri skakanju v vodi pazi na skale!

6. Pred vsakim obrokom in po opravljanju potrebe si vedno umij roke! Uživaj samo umito sadje in tekočo vodo. Če dobiš izpuščaj, drisko ali kakšno drugo bolezen, se takoj javi pri zdravniku.

7. Bodi previden na cesti! Ne puščaj otrok samih in jih budno spremljaj med kopanjem! V vodo ne hodi vinjen ali s polnim želodcem!

8. Po kosilu se odpočij vsaj za eno uro in spi najmanj 8 ur dnevno. Ne popivaj! Zavedaj se, da predstavlja alkohol v nevaren klimi in v hudi vročini nevarno obremenitev za organizem. Vedi tudi, da se hočejo tvoji sodelavci odpočiti, zato ponoči in popoldne ne povzročaj hrupa.

9. S kulturnim vedenjem boš pridobil svoj ugled pri sodelavcih in očuvval ugled podjetja pri tujcih!

10. Prvo pomoč pri nezgodah in opeklinah nudi upravnik počitniškega doma.

Vsem letovalcem na morju in v planinah želimo prijeten oddih in počitek! Dr. Jože Čakš

Proizvodni plan za mesec maj ni bil izpolnjen

Z operativnim planom za mesec maj smo planirali 1.993.400 kg proizvodov. Izdelali pa smo v tem mesecu le 1.828.520 kg ali 91,7 %.

Operativni plan je predvideval 23 delovnih dni, zaradi praznovanja Dneva zmage pa je bilo v mesecu maju samo 22 delovnih dni. Enodnevena proizvodnja po operativnem planu za mesec maj je predvidevala 86.670 kg, ki je ni bilo mogoče nadoknaditi.

Posledica kreditnih restrikcij je vplivala na povečane terjatve prav pri naših odjemalcih pocinkanih in emajliranih uslug. Primorani smo bili proizvodnjo uslug tako v emajliranju kot v pocinkanju zmanjšati oziroma za določen čas celo ustaviti, kar je povzročilo napram planu izpad pri pocinkanih uslugah za 12.090 kg, pri emajliranih uslugah pa za 40.978 kg. V nadomestilo za izpad obeh vrst uslug smo sicer proizvajali naše redne proizvode, vendar ne v uslugam odgovarjajočih količinah.

Če upoštevamo gornje objektivne vzroke in za navedene količine zmanjšamo obveznost, smo tako zmanjšani proizvodni plan po količini izpolnili samo z 98,65 odstotki.

Ker v času poročanja še ni izračunana vrednost izvršene proizvodnje, niti niso ugotovljene še delovne ure za izračun storilnosti, je težko ugotoviti ali smo v mesecu maju slabo ali dobro gospodarili oziroma proizvajali.

Tako so se člani kolektiva vpisovali za letovanje v Crikvenici

Tovarna emajlirane posode
Celje
CENRALNI DELAVSKI
SVET

RAZGLAS

Na podlagi 16. čl. temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah (Ur. l. SFRJ, št. 15/64) je CDS na 2. rednem zasedanju dne 28. 5. 1965

sklenil:

I.

Volitve obratnih delavskih svetov in delavskih svetov ekonomskih enot bodo v soboto dne 26. junija 1965.

II.

V ODS obrata emajliranih, pocinkanih in alu- izdelkov se izvoli 22 članov. Od teh izvoli v ODS posamezna volilna enota v tem obratu:

- EE emajlirnica 11 članov;
- EE predelovalnica kovin 8 članov;
- EE dekor oddelek 2 člana;
- EE pocinkovalnica 1 člana.

V ODS obrata toplotnih naprav se izvoli 16 članov. Od teh izvoli v ODS tega obrata:

- EE delavnica radiatorjev 10 članov in
 - EE delavnica kotlov 6 članov.
- ODS obrata odpreskov in avtokoles šteje 16 članov.
ODS obrata orodjarna šteje 16 članov.
ODS skupine tehničnih poslovnih enot šteje 17 članov.

Od teh izvoli v ta ODS:

- EE pripravljalne službe 9 članov;
 - EE vzdrževanje 8 članov.
- ODS tehnične kontrole šteje 16 članov.
ODS prodaje in zunanje trgovine šteje 16 članov.
ODS upravno administrativnih služb šteje 18 članov.

III.

V DS EE se izvoli naslednje število članov:

DS EE emajlirnica	28
DS EE predelovalnica kovin	22
DS EE dekor oddelek	12
DS EE pocinkovalnica	12
DS EE delavnica radiatorjev	14
DS EE delavnica kotlov	12
DS EE pripravljalne službe	16
DS EE vzdrževanja	16

IV.

Volitve v ODS in DS EE se izvrše po naslednjih volilnih enotah:

Volilna enota št. 1:

- emajlirnica, ki jo sestavljajo:
- lužilnica in varilnica;
- mlin za emajl;
- nanašanje temeljnega emajla;
- nanašanje krovnega emajla;
- emajliranje v komornih pečeh;
- setavljalnica.

Volilna enota št. 2:

- predelovalnica kovin, ki jo sestavljajo:
- prirezovalnica;
- vlačilnica;
- oblikovanje in žarenje;
- vtiskovalnica;
- izdelovalnica ročajev;
- montaža in kleparnica;
- izdelovalnica kopalnih kadi;
- izdelovalnica alu- izdelkov;
- večstopenjska stiskalnica.

Volilna enota št. 3:

- dekor oddelek.

Volilna enota št. 4:

- pocinkovalnica.

Volilna enota št. 5:

- delavnica radiatorjev.

Volilna enota št. 6:

- delavnica kotlov.

Volilna enota št. 7:

- obrat odpreskov in avtokoles.

Volilna enota št. 8:

- obrat orodjarna.

Volilna enota št. 9:

- pripravljalne službe, ki jo sestavljajo:
- tehnična služba;
- investicijski biro;
- proizvodna priprava dela;
- nabavna služba.
- odprema;

Volilna enota št. 10:

- vzdrževanje, ki jo sestavljajo:
- pripravljalni oddelek;
- strojno ključavničarstvo;
- elektro delavnica;
- gradbena delavnica;
- energetske naprave.

Volilna enota št. 11:

- tehnična kontrola, ki jo sestavljajo:
- analize rezultatov kontrole;
- končna kontrola.

Volilna enota št. 12:

- prodaja in zunanja trgovina, ki jo sestavljajo:
- prodaja;
- zunanja trgovina;
- servisna služba;

Volilna enota št. 13:

- upravno administrativne službe, ki jo sestavljajo:
- splošna služba;
- kadrovska služba;
- finančno računovodska služba;
- pravna služba;
- programiranje;
- organizacijska služba;
- vodstvo podjetja.

V.

Posamezne volilne note izvolijo polovico članov ODS in DS EE za enoletno, polovico pa za dveletno mandatno dobo.

VI.

Zbori delovnih ljudi se skličejo v vseh volilnih enotah dne 15. junija 1965 ob 13.30. Na zborih delovnih ljudi mora biti kandidiranih najmanj toliko kandidatov, kolikor se voli članov ODS ali DS EE. Zbore delovnih ljudi po posameznih volilnih enotah vodijo do izvolitve predsednika:

- v 1. volilni enoti Jože Vajdetič;
- v 2. volilni enoti Stane Gorišek;
- v 3. volilni enoti Fraňc Belak;
- v 4. volilni enoti Evžen Milanež;
- v 5. volilni enoti Alojz Ramšak;
- v 6. volilni enoti Anton Marolt;
- v 7. volilni enoti Franc Štor;
- v 8. volilni enoti Mirkó Doberšek;
- v 9. volilni enoti Marjan Zuraj;
- v 10. volilni enoti Gerald Premšak;
- v 11. volilni enoti Branko Karner;
- v 12. volilni enoti Ivo Brenčič;
- v 13. volilni enoti dr. Franc Zupančič.

VII.

V obratu kemičnih izdelkov tvorijo vsi zaposleni ODS in izvolijo na dan volitev 26. 6. 1965 predsednika ODS in namestnika po istem postopku kot se izvoli predsednika CDS. V Celju, dne 28. maja 1965.

Predsednik CDS:
Vili Končan

Ne da bi se zavedali tega, so se začeli otroci spet zbirati. Plazili so se od vsepovsod in se gnetli skupaj. Ko so se vojaki oddaljili, je odšla Velika deklica na mesto, kjer je prej stala baraka. Vsi so šli z njo, morda zato, ker so se bali ostati sami, Brskali so po požgani travi, razmetavali kupe pepela in oglja, iskali so, iskali in se kmalu molče oddaljili. Nič niso našli. Le skodelico vso zgrbančeno in črno.

Zdaj so sedeli okoli Velike deklice in gledali v barako, ki je ni bilo več. Bila je samo še pogorišče, iz katerega se je dvigal črn dim. Bil je to majhen oblaček, prozorna sapica, tih vzdihljaj iz te pooglenele zemlje. Spremljali so vsak kolobarček, dokler se visoko pod nebom ni razplinil.

In vsi so mislili isto.

Kaj res nič ni ostalo? Le dim in smrad?

Sonce je žgalo, kot bi bilo nad njihovimi glavami, kot da je v pesku pod njimi. Bili so žejni, do utrujenosti žejni. Onemoglo so sklanjali glave. Dolgo so sedeli tako, dokler jih ni vzdramil neki deček in pokazal v daljavo.

»Voda!« je vzkliknil v svojem jeziku.

Niso ga razumeli, vendar so vsi sledili smeri, katero je pokazal z roko. Zastrmeli so se v oddaljeno točko. Nekdo je ponovil:

»Voda!«

Kot v podzavesti so se začeli ogledovati in šele tedaj, ko je neka deklica zakričala:

»Voda!«

tedaj šele so doumeli.

Tiha razburjenost se jih je polastila. Začeli so se premikati, pomikati, nagibati se naprej, migati z otrplimi udi, kot da jim nekdo brani, da bi se odlepili od prostora, na katerega jih je prisesalo sonce.

Plazili so se, kotalili, se prerivali drug preko drugega, se valili naprej in vsakdo je vedel samo to, da mora biti prvi, sicer mu drugi vse popijejo. Velika deklica, Vlado, Biba... vsi, prav vsi so vedeli zdaj samo zase.

Ozrla se je okoli.

Tam je Vlado, tam je deklica z jopico, tam je deček, ki je prvi našel vodo. Vsi jokajo. Vsi, celo Velika deklica.

Le ona ne.

V kamionih so se pripeljali vojaki. Bili so molčeči kot zmeraj. Potrpežljivo so čakali, da so otroci pojedli kruh, da je vsakdo popil pol skodelice vode, nakar so jim pomagali po železnih stopnicah v kamion. Ko so bili vsi naloženi, so se odpeljali.

Sedeli so na železnih tleh, med dvema vrstama molčečih, mrkih obrazov. Niso vedeli, kam se peljejo. Bili so zadovoljni, da se vedno bolj oddaljujejo od črnega pogorišča, iz katerega se ni več kadilo, od blatne mlakuže, od peska in žgočega sonca in dobro jim je delo, da se spet peljejo. Dobro jim je delo celo to, da so tu spet vojaki.

Utrujeno so gledali skozi odgrnjeni del avtomobila. Kraj, od koder so jih peljali, je bil daleč za njimi. Videli so polja, travo, ptice, nebo. Zrak je bil vedno bolj čist in pihal je rahel veter. Če bi se hoteli približati odgrnjenim vratom, jim vojaki ne bi branili, saj so sedeli togo vzravnani, vendar nihče ni čutil potrebe, da bi se premaknili.

Bilo je dobro, da niso bili žejni, da jih je gladila rahla osvežujoča sapica in to je bilo vse, kar so si v tem trenutku želeli.

Tam daleč, na koncu tega prostranega polja, je zahajalo sonce. Gledali so to veliko, veličastno, rdečorumenno kroglo. Tonila je v zemljo, morda prav tam, kjer je ostalo med ostalimi polpožganimi barakami in smetmi še sveže pogorišče.

Ustavili so se.

Vojaki so se začeli pripravljati, da bi izstopili. Čeprav niso mogli nič videti, so čutili, da kraj, kamor so prišli, ni osamljen, da so tu ljudje, vojaki.

Videli so žico. Peljali so se mimo dveh vrst oboroženih vojakov, ki so zapirali za njimi težka, železna vrata.

Miriam Steiner: VOJAK Z ZLATIMI GUMBI

Nekdo se je malce dvignil in se čepe plazil naprej. Ko so ostali videli, da jih je prehitel, so ga začeli posnemati. Drugi je hotel biti še hitrejši in je kratkomalo vstal. Prvi koraki so bili nerodni, a kmalu je prav lepo korakal in je bil zdaj on pred ostalimi. A ker so kmalu tudi drugi ugotovili, da lahko hodijo, je začel fant teči, zato so tekli še drugi. In zdaj so tekli vsi.

»Voda!« so kričali in vpili.

Še preden so se zavedli, so že vsi ležali na tleh. Plezali so drug preko drugega, se prerivali, kregali, cukali, suvali in vsakdo je moral najti prostor ob mlakuži, v katero so hlastno namakali jezike.

Ležali so, dokler niso začutili v ustih blato, dokler niso mlakuže izsužili do dna.

Zdaj niso sedeli več skupaj. Vsakdo si je našel osamljen prostor.

Biba je sedela ob blatni mlakuži in strmela predse.

Velika deklica je še vedno ležala na tleh in s čelom v blatu jokala.

Tudi drugi so jokali. Tiho in krčevito, kot bi jih stresal mrz.

Biba jih je gledala, kot da jih vidi prvič. Vse v njej je bilo mirno. Le kaj, da ne more jokati.

Ali ni bilo nekoč tako, da so vsi jokali in bi morala tudi ona, pa ni?

Ko da se spominja nekih meglenih sanj, davnih podob, slik — morda iz neke pravljice — kot nekaj, za kar ni prepričana, da se je kdajkoli v resnici zgodilo, so vstajali pred njo znani obrazi.

Dekla Francka skriva svoj objokani obraz v predpasnik, zmažuje z glavo in glasno joka.

Teta Lizinka ji obuva čevlje; njen mirni, negibni obraz je še bolj bled, ko ji po licih tečejo solze.

Teta Ksenija, podobna teti Lizinki. Tudi ona ji obuva čevlje in joka.

In tedaj se je vse zgodilo zelo hitro.

Vojaki so pomagali otrokom izstopiti. Prvo, kar so zagledali, je bila dolga vrsta škornjev. Niso imeli časa, da bi se ozirali okoli. Morali so spet v vrsto.

Kamioni, s katerimi so se peljali, so prazni odpeljali in šele zdaj so videli, da na drugi strani velikega trga, nasproti njim, stoji velika, lesena baraka.

Niso videli, kdaj so se vojaki postrojili za njimi, niso slišali majhnega, odprtega avtomobila. Pripeljal je ovit v oblak prahu. Videli so samo barako, veliko leseno barako, z zapahnjene vrati, prav tako kot...

Morda je to še vedno tista baraka. Tudi, takrat so ostali v vrsti. Morda pa se nič, popolnoma nič ni zgodilo.

A ta baraka le ni taka kot ona. Kamioni, s katerimi so prišli, so pravkar odpeljali, njihove obleke so samo še požgane cunje, na rokah so rane.

Ne, vse tisto se je zgodilo in zdaj se bo to isto zgodilo z njimi. Stlačili jih bodo v barako, jo polili s tekočino. Vojak z zlatimi gumbi bo prižgal vžgalico, nastal bo ogromen plamen, požar iz katerega bo en sam izhod, okno z razbeljenimi rešetkami, na katere se lepijo prsti, kjer se telo spremeni v zglenelo truplo.

Nekaj se je zasvetilo. Vsi pogledi so se zazrli v postavo pred njimi —

V Vojaka z zlatimi gumbi.

Deklica ob Bibi je nenadoma zakričala, zakrilila z rokami in stekla iz vrste. Pripeljali so jo nazaj, vendar ni hotela vstati. Ostala je na tleh, si zakrivala oči in v klobčič zvita jokala.

Otroci so gledali v lesketajočo se postavo pred njimi in v pričakovanju najhujšega spremljali vsak njegov gib.

Počasi je odkorakal k baraki.

Vedeli so, kaj se bo zgodilo.

Obisk visokih sindikalnih funkcionarjev

PRED KRATKIM STA SE V NAŠEM PODJETJU MUDILA J. ATTA ASUAOK, SEKRETAR ZA INDUSTRIJO IN TRGOVINO KONGRESA SINDIKATA GHANE IN JACK IRONSIDE SANDI, GENERALNI SEKRETAR SINDIKATA POMORSKIH IN PRISTANSKIH DELAVCEV SIERRA LEONE.

Gosta ogledujeta naše izdelke

TUDI MI SE OGLAŠAMO

Mišlim, da ni člana kolektiva, ki ne pozna šoferja Jožeta STORA. Vedno je dobre volje in tudi vsakemu rad pomaga. Ni dobil zastoj plaketo »Vzorni voznik«.

Vrsto let je že za volanom. Leta 1957 se je s težkim srcem ločil od starega Mercedesa in je moral prevzeti TAM 4500. Ni imel mnogo zaupanja v to vozilo.

Ravno te dni mi je z velikim veseljem povedal: »S TAM-om imam 200.000 km.« To je lepa številka, če pomislimo brez popravila. Ne smemo misliti brez vsakega popravila. Veliko je treba truda, kot na primer pranja, mazanja in marsikateri vijak je treba pritegniti, ali vozilo še vedno deluje kot novo.

Dragi Jože! Vsi ti iz srca želimo, da bi še enkrat toliko prevozil brez popravila in se vedno srečno vrnil domov, saj vemo, da je šoferska služba vedno bolj zahtevna. P. M.

KOMUNALNA BANKA CELJE, CELJSKA MESTNA HRANILNICA

in ostale poslovne enote banke objavljajo novo

NAGRADNO ŽREBANJE

za vezane hranilne vloge, vložene v času od 1. januarja do 30. junija 1965

NAGRADE:

motorna žaga	elektromotor
televizor	2 sesalca
moped	3 gramofoni
2 šivalna stroja	2 radio aparata
2 hladilnika	7 ekonom loncev
3 električni štedilniki	5 električnih likalnikov

SKUPAJ 30 NAGRAD
V VREDNOSTI 1.500.000 DINARJEV

S predstavniki našega podjetja sta si ogledala podjetje in se zanimala za sleherno podrobnost proizvodnega procesa. Ustavljala sta se domala pri vsakem stroju in zahtevala pojasnil.

Ko so se nekaj kasneje zbrali v sejni sobi upravnega odbora, je sekretar za industrijo in trgo-

vino sindikata Ghane izjavil, da si je ogledal že prenekatero podjetje podobne stroke. To predvsem zategadelj, ker ima tudi njegova domovina podjetje emajlirske stroke.

Ob koncu je še dejal, da je prav pri nas zasledil zelo velik delovni polet — če ga vzporeja z drugimi podobnimi industrijami — in da je strokovnost zaposlenih na zavidljivi višini. Poudaril je še, da ga je ogled našega podjetja impresioniral.

NOVO SPREJETI DELAVCI V MESECU MAJU 1965

Ahtik Jožefa, pogodbeno v vrtariji.

IZSTOPILI

Ahtik Bogomir, k vojakom; Apotekar Martin, k vojakom; Podvornik Anton, upokojen; Malin Srečko, k vojakom; Grubič Roman, sporazumno; Vodeb Franc, upokojen; Vogrinc Anton, sporazumno; Stante Bogdan, sporazumno; Kralj Franc, upokojen; Eržen Cilka, upokojena; Filipčič Hilda, potek pogodbe; Golob Pavla, dala odpoved; Pavčnik Marija, sporazumno; Gajšek Marija, sporazumno; Stropnik Brigita, samovoljno; Pečnik Irena, samovoljno.

POROČILI SO SE

Kampuš Alojzija, Šale; Vidmar Marija, Djakovič; Lebič Jožefa, Korošec; Smid Karl-Ivan; Točaj Marija, Javornik; Razgoršek Martina, Landeker.

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI

Gorjup Ladislav, hči Matejka; Čiček Franjo, hči Darja; Košec Jernej, sin Peter; Kaurin Jožica, hči Suzana.

V MESECU JUNIJU BODO OBHAJALI 50-LETNICO

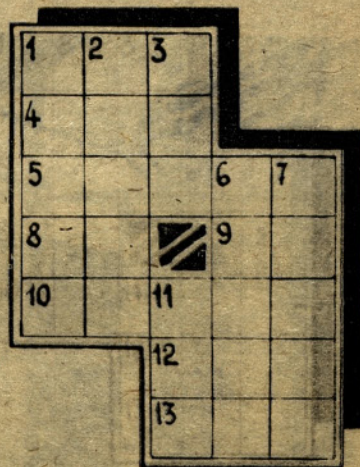
Jamnikar Ivan, Teržan Anton, Celje, dne 5. VI. 1965.

Mala križanka

VODORAVNO: 1. klica, poganjek; 4. središče vrtenja (množ.); 5. planina v SR Srbiji; 8. ploskovna mera; 9. medmet; 10. mesto v Istri; 12. ime ameriške filmske igralkice (Gardner); 13. loščilo.

NAVPIČNO: 1. način cerkvenega petja; 2. vrtna cvetlica; 3. tuje žensko ime; 6. obdelan kos zemlje; 7. pogumen človek; 11. plesna prireditev.

—Slavi—

ZAKON O DELOVNIH RAZMERJIH

(Nadaljevanje s 3. strani)

trajnejše zmanjša obseg dela oziroma poslovanja in kadar se ugotovi po posebni komisiji, da delavec ne zadovoljuje zahtevam delovnega mesta. V obeh teh primerih je prenehanje možno šele takrat, če v delovni organizaciji ni drugega ustreznega delovnega mesta na razpolago. Odpovedni roki, odpravnina, kar je bilo po sedanjem zakonu določeno glede na dolžino sta in druge okoliščine, v zakonu ni predvideno ter je stvar delovne organizacije, da v svojem pravilniku ali statutu izvede tozadevno zaščito delavca.

Proti volji preneha delovno razmerje v primeru ugotovljene invalidnosti, če ni ustreznega delovnega mesta na razpolago. Pravtako preneha delovno razmerje ob odhodu k vojakom. Razlika je pa sedaj v tem, da je podjetje sedaj po odslužitvi kadrovskega roka dolžno vzeti delavca nazaj v delovno razmerje. Pravtako je dolžno vzeti delavca, ki je bil odpuščen zaradi uki-

nitve delovnega mesta ali zmanjšanja dela ter se to delovno mesto ali sorodno tekoče enega leta na novo ustanovi.

Vsa ta obširna vprašanja s področja delovnih razmerij tako glede ustanovitve delovnega razmerja, določenih pravic in dolžnosti, dopustov, odgovornosti, prenehanja delovnega razmerja, uveljavljanja pravic iz delovnega razmerja, so prepuščena z novim zakonom povsem ureditvi v delovnih organizacijah, ki bodo morala vse to urediti s svojimi pravilniki v tekočem letu. V tem je bistvena razlika med novim in prejšnjim zakonom, da ni podrobnejših določil že v samem zakonu, razen posameznih izjem. Od nas je odvisno, kako bomo tedaj oblikovali predpise o delovnih razmerjih v našem podjetju. Od vsestranske priprave in najširšega razpravljanja med člani kolektiva bo odvisna vsebina našega pravilnika o delovnih razmerjih in druga določila v statutu in ostalih internih samoupravnih aktih.

»REKS« in naši občutki

Zabeležiti vse vtise ob obisku v tovarni »Rex« je v kratkem sestavku nemogoče. Ritem proizvodnje vzbuja v opazovalcu asociacije na dobro švicarsko uro. Vsak detalj, vsaka operacija v proizvodnem ciklusu in medsebojna povezanost posameznih operacij, vse kar se dogaja v proizvodnih prostorih, je samo ilustracija dobre študije tehničnega vodstva. Ob opazovanju tako čudovito urejene proizvodnje in upoštevajoč ekonomske efekte, ki jih pri tem dosega, lahko dobi opazovalec manjvrednostne komplekse. Naše reakcije so bile zelo različne. Vsi smo takoj spoznali razliko med našo in njihovo proizvodnjo, toda nekateri so pri tem takoj ostro reagirali in dolžili naše inženirje in tehnike, da niso sposobni kaj takega narediti, drugi so bili mnenja, da nimamo pogojev za pripravo podobne proizvodnje, tretji so trdili, da je

proizvode. Analiza tržišča, ki upošteva tudi dinamiko razvoja potrošniškega standarda, nudi možnost, da se lahko za daljša časovna razdobja določi točen proizvodni program. Posledica tega je, da se celoten tok izdelave posameznega artikla pripravi do najmanjših podrobnosti od tekoče nabave materiala do embalaže in transporta gotovih artiklov. Pri vsem tem pa je artikel, za katerega proizvodnjo so se odločili, gotovo rentabilen, ker v nasprotnem primeru sploh ne bi prišel v proizvodni program.

V kolikor bomo tudi pri nas pričeli delati na malo daljše časovne periode s tem, da bomo lahko za vsak artikel ugotovili njegovo rentabilnost, bomo tudi mi dobili možnost, da izkoristimo znanje naših inženirjev in tehnikov, katerim tako radi očitamo, da ne dajo vsega od sebe. V kolikor pa se pojavi vpraša-

Za lažjo in konkretno primerjavo bi bilo morda zanimivo opisati njihovo kontrolo emaila med proizvodnjo ter postopek lakiranja. Email pride v emailirnico kontroliran na specifično težo, nanosno sposobnost in tekočnost. Nato v emailirnici mojster uravnava te lastnosti emaila ob vsaki spremembi artikla (sestavne dela štedilnika). Vse te tri lastnosti emaila so predpisane z ozirom na velikost in obliko izdelka. Za kontrolo emaila imajo v obratu na razpolago vse potrebne priprave, ki pa niso niti komplicirane, niti drage. Na ta način so si ustvarili pogoj, da lahko lažje in bolje delajo ter vnaprej izključijo nekaj napak na končnih izdelkih. Če je poleg tega še dognana tehnika nanašanja in žganja, je podana vsa možna garancija za dober izdelek, ki je izdelan z najmanjšimi stroški.

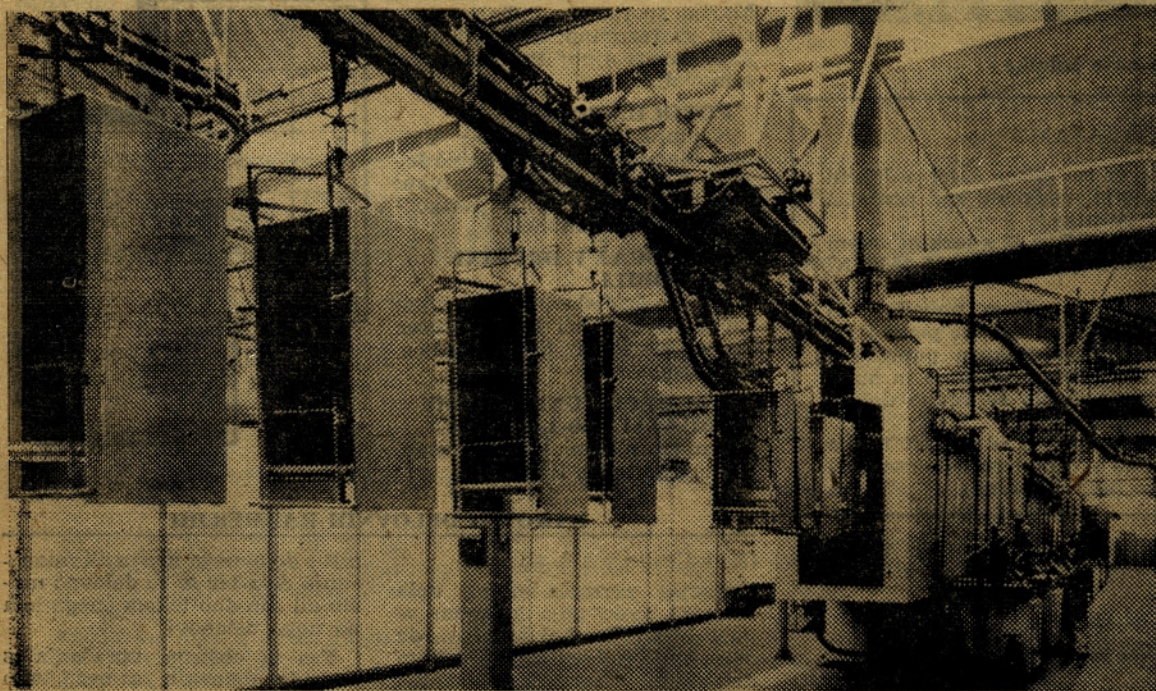
Lakiranje sestavnih delov za hladilnike začenjajo s postopkom čiščenja in priprave površine pločevine. Polizdelki so obešeni na tekoči transportni verigi

GLOBUS

Po podatkih Organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), bo v perspektivi hitro rastel uvoz energije v Evropo, ker energetske surovine na samem kontinentu ne sledijo hitremu povečevanju potrošnje. Porast potrošnje v energiji se bo prvenstveno kril z vedno večjim uvozom nafte in zemeljskega plina, tako da bosta obe vrsti goriva leta 1970 krili že približno 60 odstotkov vseh evropskih energetskih potreb. Nuklearna električna energija bo leta 1970 krila le 2,5 odstotka, leta 1980 pa že blizu 22 odstotkov vseh energetskih potreb našega kontinenta.

Proizvodnja nafte je znašala v predaprilski Jugoslaviji komaj tisoč ton letno, skupne kapacitete vseh predvojnih rafinerij (Sisak, Bos. Brod in Reka) pa 220 tisoč ton. Sedanja jugoslovanska proizvodnja nafte znaša 2 milijona ton letno, 350 milijonov prostorninskih metrov plina in 2,9 milijona ton naftnih derivatov. Po perspektivnem planu pa bo leta 1970 znašala jugoslovanska proizvodnja nafte letno 3,7 milijona ton, blizu 2 milijardi prostorninskih metrov plina, medtem ko bo celokupna potrošnja nafte poskočila na 7 milijonov ton letno. Tak obseg potrošnje naftnih derivatov ter plina pa narekuje hitro izgradnjo transportnih kapacitet: naftovodov in plinovodov.

Znana zahodnonemška družba Titanengesellschaft, ki je podružnica ameriške družbe National Lead gradi v Wilhelmshavnu na Severnem morju novo tovarno titan dioksida z letno kapaciteto sto tisoč ton.

Naprava za pripravljanje površine pločevine pred lakiranjem

to za nas utopija, nekaj nas je pa bilo takih, ki smo trdili, da smo sami sposobni pripraviti si pogoje in tudi v praksi izvesti podobno urejeno proizvodnjo.

Morda bo kdo takoj vskočil z vprašanjem, zakaj ne pričnemo z izvajanjem teh trditev. Odgovor moramo iskati v primerjavi naše miselnosti z načinom mišljenja, ki ga ima vodstvo tovarne »Rex« pri svojem delu. Njihovo vodilo pri delu je vedno in povsod ekonomski efekt pri proizvodnji. Pri tem upoštevajo, da omenjeni efekt izvira predvsem iz prodaje, zaradi tega morajo poznati celotno tržišče, ki je sposobno absorbirati njihove

nje, da oni ne vedo, kaj bi delali, se večkrat odgovarja, da si morajo z ozirom na svojo izobrazbo poiskati delo sami. Postavil bi samo vprašanje ali bi »Rex« bila tako urejena tovarna, če bi si ravno tehniki in inženirji sami morali iskati delo, ne pa delati v enotnem sistemu, v katerem je vsako delo jasno definirano z enotnim ciljem.

Dosežki njihove notranje organizacije in načina dela se odražajo v proizvodnji. Opazovalec dobi jasen vtis, da v proizvodnji ni nepotrebnih ljudi in da vsakdo dobro pozna svojo nalogo, ki mu je tako odmerjena, da je polno zaposlen.

in potujejo v tunelsko napravo, ki je razdeljena na zaporedna območja, podobno kot naši lužilni stroji, v katerih prhe brizgajo raztopine na polizdelke. Čeprav pločevina nima sledov rje, jo temeljito pripravijo za lakiranje. V treh zonah jo razmasti s toplo raztopino detergenta, operejo z vodo, fosfatirajo in posušijo. Tako pripravljeno pločevino elektrostatsko lakirajo.

Ta primerjava je zanimiva, ker pri nas pravkar uvajamo postopek za lakiranje avtomobilskih koles in odpreskov.

Mirko Jančigaj
Peter Senčar

Emailleec

Casnik izhaja v okviru enote informacije vsako drugo sredo v nakladi 3.700 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: ing. Danilo Fajs, Ivo Gostečnik, Tone Ivanič, Emil Ježič, Metka Božič, Vlado Smeh in dr. Franc Zupančič. Glavni in odgovorni urednik Vlado Smeh. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 207. Tisk in kliseji ČP »Celjski tisk« Celje.